

AKATALPA

Mayıs 2023 - Sayı 281

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

Ali Asker BARUT

USLU KIZ ÇOCUĞU

Küçük bir aralıktan içeriye
Nefesini boşa tüketme
Seni artık hiiiç üzmeyeceğim anne
Gözlerimde gece oldu az önce
Anladım uslu bir ölüyüm artık
Enkazın dibinde

7 Şubat 2023

Bahadır ÖZDEMİR

DUVARDAN DÜŞEN HARFLER

Kaf, bu yapay düşlerden çekip alır mı bizi?
Bohça bohça üstüne sarmaladığımız malum
Sırlarımız mı yoksa kanlı kuş tüyleri mi?
Kar nasıl da yağıyor, çocuklar uyudukça.

Vav, ıssız şehirlerde tekrar bir ayak sesi,
Enkazdan arta kalan boş vaatler namına
Gecikmiş çadırlar ki bir kadın yoksulluğu
Ve sorularla gelip, duyarsız bulur bizi.

Mim, kadim krallıktan sağır suya konuşur:
“Senden erdemli sözler beklemiyorum halkım.
Lanetten berekete dönüş olmaz bil yeter.”

Nun, ya balık değil de soğuk bir uyarıysa?
İnsan nasıl da emin Tanrının sözlerinden;
Beton uğultusunu ilk kuşlar duyar oysa.

Gülçin Yağmur Akbulut, Serkan Akça, Necati Albayrak,
Hüseyin Alemdar, Serap Aslı Araklı, Fatma Aras, Sevil Avşar,
M. Gıyasi Aydemir, Cansu Aydın, Ali Asker Barut, Dilruba
Bekler, Hasan Çapık, Ferda Balkaya Çetin, Filiz Kalkışım
Çolak, Ramis Dara, Gönül Demircioğlu, Rabia Deveci, Hüsnü
Duran, Kalender Durukan, Barış Erdoğan, Mehmet Girgin,
Uluay Koçak Güvener, Nihan Işiker, Levent Karataş, Mustafa
Ergin Kılıç, Hatice Eğilmez Kaya, Nevzat Konşer, Dilaver
Korkmaz, Cihan Oğuz, Bahadır Özdemir, Ozan Öztepe,
Mehmet Rayman, Muharrem Sönmez, Kazım Şahin, Ramazan
Teknikel, Mehmet Akif Tutumlu, Yeprem Türk, Ümit Yıldırım,
Necip Yıldız, Reha Yünlüel, Seçkin Zengin.

Mustafa Ergin KILIÇ

SÖZÇÜK

kesti melemeyi kuzular
kesti bir ağaç kendini
kesti bir kız tazecik memesini
bir kuzu kulağını
bir adam kılığını kulluğunu
yok dedi allah mallah

çığ gibi koptu geldi hayat
dağdan
açmadım kapıyı

kesti telgraf tellerini
haber alamayasın diye benden
kuşlar yeniden uçmayı öğrendi kara kışlar
kesti bir elim diğer elimin parmaklarını
elim bir kazada ölmekti seni sevmek
şişle şişle ne çok ördüm
anlamsızlığı renk renk

sağ bir ülkede neye karşılık gelirdi insan
sağ bir ülkede karışıklık ve kürtçe lisan
sol el neye yararadı tenine dokunmaktan saçını örmekten
başka
saçmalayan bir sokak ağzını örtmekten
şiir yazan bir sol!ak bir çolak bir veysel olmaktan başka

annem karpuz keserdi yaz akşamları
bastırırdı kokusu tüm evin yalnızlığını
babam sanki bıçağın ucuyla içinden kendini ayıklardı

bir ses
tanrı çok sinsi derdi çok sisli
çok şahsi ve asi (nehri değil)
bir ses
komşumuz ahraz ali konuşmayı keserdi
benim elimdeki keserdi hep kendimi
benim elimdeki hep baltaları kendini

aralıksız susardı herkes
o konuşurdu
reis bu ne beis
küfrederdi emrederdi kemerdi (köprüye değil)
sıkardı sıkardı sıkardı!

Sevil AVŞAR

Yerinden yurdundan edilen insanların acısı da depremde kaybettiğimiz binlerce kardeşimizin acısı da sevgilisinin ettiği cefaya dayanamayan bir âşğın kederi de kalbimde hak ettiği yeri bulur ve ben hepsinin acısıyla yanıp kavrulurum. Bu kadar acıya, kedere okuyarak, yazarak, şiirle, romanla, en çok da müzikle dayanmaya çalıştım. Belki eşit değildir şiddetleri ama ben hepsini sabırla taşıyım gönlümde. Her tür müzikten binlerce şarkı, türkü vb eser var hafızamda. Beni ben yaptı bunlar. Bir yıldır cep telefonumdan Klasik Türk müziği dinliyorum. Kalbim daha az acıyor artık. *Acıya alıştım çünkü... Kelepečeme...*

Acaba yeni kelepečemin adı ne olacak? Hangi Sanat dalı? Belki edebiyat, belki resim, belki sinema, belki tiyatro... Bunlardan hangisini seçersem seçeyim biliyorum ki yine mahkûm olacağım, Yeni bir kelepeče takılacak bileklerime. Hepsi endüstri konusu oldu çünkü, onun için kelepeče diyorum. Çağımızda somut bir kelepeče takmakla uğraşmak yerine daha kolay bir yolla insanları mahkûm ediyor egemenler. Ekranlar bu amaçla kullanılıyor. Ekran mahkûmları pasifize edildi ve bu insanların dünyada ne olup bittiğini görmeleri, duymaları, konuşmaları sonsuza kadar engellendi.

Ekranı istediğinizi seçmekte özgürsünüz oysa! Hezeyan bu! Asla özgür değilsiniz! Çünkü hangi konuyla ilgileniyorsanız ekranınıza bir anda yüzlerce video geliyor. Algoritma sizin yerinize tercih etmiştir izleyeceğiniz görüntüleri. Bunlardan birini seçip izlemeye başlıyorsunuz. Bitiyor bir başkası, bitiyor bir başkası... Gördünüz mü yine düşünmeye, konuşmaya vaktiniz kalmadı. Bütün vaktimizi alıyor hırsız ekranlar. Tek amaç insanların her duyguya alışıp duyarsızlaşması.

Eğer ekrana uzun süre maruz kalırsak duyarlı olmamız gereken her şeye alışıyoruz ve egemenler istedikleri gibi yönetiyor dünyadaki bütün insanları. Başka bir deyişle ekranlar yönetiyor hepimizi. Gözlerimizi kör, kulaklarımızı sağır ediyor ekranlar. Dünyada olanların değişmesi için eyleme geçmeyi bırakın sorgulayamıyoruz bile. Dünyada olan biten her şeyden haberimiz oluyor evet... Ya sonrası?.. Sonrası 'tufan'! Duygularımızı, düşüncelerimizi, eyleme geçmemizi engellemiştir ekranlar... Her birimiz hiçkimseyiz artık. Milyarlarca 'hiçkimse'! Acı duyamayan, kederlenemeyen, hüznülenemeyen, neşelenemeyen, sevinemeyen hiçkimseler.

Enformasyon Devrimi önümüzdeki yıllarda vatan kavramını kaldıracak Google'dan. İnternet üzerinden her işinizi dünyanın bir ucundan öbür ucundaki muhababınızla temas kurarak yapabileceksiniz. Vatan kavramının bittiği yerde kutsal kavramı da kalmaz. Vatandaş değil müşteri olacağız hepimiz.

Yeni çağın kutsalı ne olacak acaba?

22 Nisan 2023

BEKLERKEN İMPARATORU

Açıkçası bizler
beş para etmeyen adamlarız
Koruğuyuz asma dalının,
toprağın körpe tohumu
Hâşâ gelmez yere sırtımız
hacıyatmaz belden aşağımız
Beklerken İmparatoru,
birbirimize günahlarımızı
sayarız

Yalpalaya yalpalaya yaşarız
Güneş geceye erdiğinde
korkudan korkanlarız
Top oynarız cami avlusunda İblisle,
durmada çalılarız
Amin kere amin deriz
olmayacak duaya
Her secdede firar edip
imana geri koşarız

Önüm sıra bekleyen bu arkadaşlar,
hepimiz,
beş para etmeyen adamlarız
Kafa tutarız,
caka satar,
kostak yürürüz
Tövbe eder icabında
bin kere bozarız
Beklerken İmparatoru,
karakterimizi
imara açarız

Biter mi Devlet Ana'mızın
engin denizi?
Bitmez... Bize kalsın elimizin kiri,
yoktur artık çıkacağına inanan
Yelkenimizin kılavuzu rüzgâr
Kanın kılavuzu bıçak
Olmadı başa sararız tornistan
Varsın utançlı olsun ölüm,
ne çıkar
Esirgeyin temennilerinizi,
bağışlamayın bizi
Beş para etmeyen adamlarıyız
memleketin
Nefsimizin kulu,
muktedirin neferiyiz

Hüseyin ALEMDAR

PELİKÜL ŞİİR /

*Şiir ve sinema sayıkladığım gecelerden birinde
sevgili küçük İskender'e ve Adnan Azar'a!*

1
Göz kalbin uzun metraj ağrısı işte
insanın kendine nişan alması ilk ağrı tende--
bir kızın bir kızı
bir delikanlının bir delikanlıyı dürtmesi
ikizüvey, ağırroman, ilkÖlüm
şiir ölümlerin en genci daima

2
Bile doğru bile yanlış
hayta ve hakiki şiir ki bazen bu işte--
ruh tabancası ve gözyaşıyla
kâğıda ve kalbe yazılan
içte ve kâğıttaki gözyaşı
hem mürekkep hem pelikül

3
Ey sinemaskop şair! Kendini bir taş(1)a nikâhla
ölüm hem âh hem nikâh, unutma--
kalbin ve taşın ağrısı kırk beşten sonra
hatıra ve hatırat sözleri de şaryo da içimizde ey fâni
Pasolini'den Tarkovski'ye
Metin Erksan'dan Ahmet Uluçay'a dünya ân ve unutmak--
yanlılıkla Adnan'a İskender İskender'a Adnan dedim
sepya renk aşk ve mesafeler acıttıkça
acı insanın içi de *uzaKTan*
pelikül günah hep birden ölsek de
ölüm bile kurtulamaz yaşamaktan!

Yeniçağa, 18 Nisan 2023

Kazım ŞAHİN

DİLSİZ BİR YAĞMUR

tara saçlarını suskun taş bakarak
kırıldı yeryüzünün aynası
yarılmış toprakta her şiveden yağmurun sesi
şimdi bir evde beni bekleyen incinmişlik

tara saçlarını ağaçlar kök sürüyor derine
suyun da ruhu var herkesin gözyaşı kanar
beni sana ikna et beklemek eksiltir ömürden
beni çağırır bozkır yanar

tara saçlarını kaç gül açacak içimde akan nehre bakarak
kulağıma adımı fisildayan seyyah
hangi kavimdensin hangi kuyudansın
sustu kalbim gökte bir ısrar
beni çağırır dilsiz bir yağmur

Serap Aslı ARAKLI

NİSAN

aramızdan bir nisan geçti işte
şakası bile şiir bende
ayların zalimi olduğunu kim demiş
zalim olan insan sadece

harf harf sözcük sözcük
nisanı insan diye içime zamkladım
nisan da insan da iç içe iki cümle
şiir dili mıknaş dili bence

nisandan mayısa eylülde ekime
her ay bende şiirden dil serap
kendimden yaptığım bu defter
bir dağ köyüne kaçsam beni ebedi saklayacak

aramızdan bir nisan geçti, gençliğimdi sanki
dildeki ben harflerden yapılmış gövde:
üç adımı da unutup adıma şiir dedim
mevsim meleği bir ah!la

a
ğ
l
a!

Ümit YILDIRIM

DİZELER

Kekeme değilim, kamburum yok
Gelemem sevgilim, ruhum sakat.

***

Her eylül topuğumdan vururdu beni
babamın Sümerbank'tan aldığı ayakkabı

***

Yarın yağmur fena yağacak
Rüzgârının önünde eğilir başak

***

Çay gölgesidir uzaklara bakan yorgunluğun
Bir çiçekte bul kendini gezegende kaybet

***

Erguvan gelirdin gölgeme
sarnıcımda yıkanırydın

***

Sen susunca sırtından vurulur her duvar
Livia ah, zamansız öptün beni.

YALNIZLIĞA DAİR AFORİZMALAR-FRAGMANLAR

Mehmet Akif TUTUMLU

YALNIZLIK LEHİNE

1. Yalnızlık yalan söylemekten tasarruf sağlar: Kendinizden başkasına yalan söyleme zorunluluğu ortadan kalkar.
2. Yalnızlık, rol yapmak külfetinden de tasarruf sağlar: Aynaya bakmazsanız, rolü hemen hemen sıfırlarsınız.
3. Yalnız kalmak, kendine katlanabilenin harcıdır.
4. Yalnızlığı sevmeyen, muhtemelen okumayı da sevmiyordur (aslında üçüncü dünya ülkesi vatandaşı için müthiş bir avantajdır bu!)
5. Yalnızlık, sizi yanlış ilişkilerden korur.
6. Düşünmek gibi bir talihsizliğiniz (!) yoksa yalnız kalmaya da ihtiyacınız yoktur.
7. Sanatçı, şair, yazar olmak istiyorsanız, yalnızlığımıza çiçeğiniz gibi bakmalısınız.
8. Yalnız başımıza yürürken, *varlığımızın zarlarını yeniden* atabiliriz.
9. Doğanın ve nesnelerin büyümlü sessizliğini duyumsamak, tercihini yalnızlıktan yana yapmanın ayrıcalığıdır.
10. Yalnızlık dediğin, insanı çoğullaştırıyorsa matah bir şeydir.

YALNIZLIK ALEYHİNE

1. Yalnızlık sizi yanlış ilişkilerden korur korumasına da, dozunu tutturmak kaydıyla, sizi geliştiren asıl ilişki, yanlış ilişki olmasın?
2. Benlik ve kimlik duygularımızı ancak ötekiyle ilişkide hissedebiliriz.
3. İnsan bir yapıntı olduğundan hep bir inşa halindedir; her inşa çabası da onay bekler, ötekinden.
4. Öteki, başkası olmasa, nerede buluruz *canlı* neşeyi?
5. Yalnızken de gülebiliyoruz kuşkusuz; ama katıla katıla gülme, dostlarımız olmadan mümkün mü?
6. İnsan olmaktan istifadadır, sürekli yalnızlık.
7. Kendi yüzünü öpebilse, kendine sarılabilseydi insan, yalnızlar cenneti olurdu dünya!
8. Yalnızlar, insan varlığını gereğinden fazla ciddiye alanlardır.
9. Tek başımıza iki lafın belini kıramazsınız.

“Bir şey olmak” mı istiyorsunuz? Başkalarından geçmeniz gerekir.

Cihan OĞUZ

RESİM ALTI

Şipşakçı bana torpil geç
Hayat güzelmiş gibi rötuşla kaşımdaki soru işaretini

Yüzün bir anlamı yok diyor TV'deki kadın programları
Sikilon dudaklar hard öpücükte patlayacak bam bam

Şaftı kaymış ahalinin sayıklaması sert oluyor
Uyuya uyuya büyüyecek guguk kuşları

Suç işleme imtiyazım var diyor reis
Cebinde dokunulmaz iftiralar

Çadırkentler bir görünüp bir yok oluyor
İçimiz daralıyor göğde yıldızlar eksildikçe

Kalbim diyor ki, ben usandım tekrar tekrar durmaktan
Masaj yetmiyor aşkı diriltmeye

Kuşaklar sataşması bizim büyük mazeretsizliğimiz
Bazı kadınlar Spinoza değil bodyguard peşinde
Bir erkeğin tespihine tane olmak bütün gayretleri

Veya bu sözlerim bir intikam fermanı
Olmadı mı olmuyor
Sırtını dönüp gitmek ne zor

Beni janti bir delikanlı gibi rötuşla şipşakçı
Arkamdan el sallayan güzellerin görünmesin fotoğrafta yüzü

Gülçin Yağmur AKBULUT

TOZLU SAHNE

Düşlerimden tan yerine
yetişme telaşı
gecenin son köprüsünden geçiyorum
kıpırtılar içinde
göğsüme sakladığım yıldızlar

Kırık basamaklı bir merdiven
ömürüm benim
çıktıkça çırpındığım düşmelerin ülkesi
bağrına basıyor beni
yüz yılların tanığı o çınar

Bir intihar hikâyesi mi
gün be gün eksilen hayat
yeniden başlamanın
masal olduğu kuytulardan
savrulup da gidenin
macerası mı yoksa

Kar altında mor sümbül
ıssız sonun eşliğinde
sarılacağı sese çeviriyor ince boynunu
aşkın izi kalıyor
tozlu sahnede

Ramazan TEKNİKEL

KUŞ PEMBE BİR YÜRÜYÜŞTÜR

Dağ rüzgârı kıskanıyor
Atların yelelerindeki serin suları kıskanıyor
Kuş pembe bir yürüyüşdür kendi iklimince
Sessiz bir tay olup geçerken
Kendince yeni yolcular ağırlayan.

Derin bir sis bürüyor dağları vadileri
Dağlar ki biraz hayret biraz çığ biraz nefsi
Orada gözüdür uzun açan yaz çiçekleri
Deli esen kuzey rüzgârları
Yıldız karayel poyraz ve diğerleri

Gök gürlemesinden dahi korkan
Bu ürkek ve zarif kuşlar
Bir şimşeg'in toprak gören yalınlığında
Eski bir dağlının yurt tuttuğu
Toprağa ve suya özünden bağlı
Bu cesur ve harlı gecede
Taksitle alınmış yaz düşleri
Akşam yaşlı bir zambak olup solarken.
Uzaklaştıkça kendiliğinden çoğalan

Gün başladı başlayacak
Dağlara bakmak eski bir yalnızlıktır
Dicle üzerinde taze bir gök gürlütüsü
Omzunda ıslanmış tüfeğiyle geçen
Uzak obalardan gri bir dağ köylüsü
Sekizgen şapkası iri bıyıkları mavi buz tutan
Yeleleri yerde doru atıyla
Kış bir sancıdır yüreklerden dökülen

Uykusuz kalınmış bir geceyi
Hışırdayan bir ses sürükler
Bir ağaç kururken tüm orman üşür
Şimşir gibi sağlam yürekli olsa da
Kuş pembe bir yürüyüşdür kendi iklimince
Sessiz bir haykırışa tutunan yürekte.

Uluy Koçak GÜVENER

DERİN SARNIÇ

Şimdi derin uykularımdan geliyorum
henüz çizgilerini almamış bir gençlik
kervanı ile
çöl kumlarının derinliksiz yollarından
ve düşlerimin gölgesizliğinden geliyorum
dar bir geçitten geçiyorum
hiç kullanılmamış göz yaşları ile
gökyüzü henüz parlak
karanlıktan korkan bir çocuğun kalp çarpıntısı ile
mevsimlerden geliyorum
kıştan habersiz ama
yürüdüğüm sonbaharı sadece şarkılardan biliyorum
bir beni biliyordum her şeyden habersiz

Levent KARATAŞ

TANGO

Yalnızca bana ver alaca şarabından
Karanlığa ışık huzmeleri saçan elbiseni
Sadece benim için çıkar
Topuklarımızın altında kıpkızıl yabanıl dünya
Nasılsa duygusuz nasılsa vahşi nasılsa ölü

Yüzyılın rüyaları krater bir gezegene
Açılmıyor mu Rose?
Çengelini at bacağımın üstünden
Bütünleşsin *ganço*yla hüznümüz
Arjantin tutkusu saçılıns sokaklara.

Nisan 2023, Acıbadem

Kalender DURUKAN

LEYLEKLER VE UMUT

imgeyi aşka yeğledim
sözcükleri dostluğa
ve bir aile kurmağa

vakit yok vakit yok
güneşe çıkılmalı tez zamanda

şehrin altından trenler geçirmek istiyorlar
bir zamanlar trenlere karşı olanlar
yerden çıkan ağaç gövdelerini topluyor
allah'a inanan kalın kollu bir adam
el edip soruyor, iyi misin
kafamı sallayıp şiirime dalıyorum
iyi ol, iyi ol diye sesleniyor uzaktan

mart güneşine umutlu bir şiir ısmarlamaktı tüm derdim
ve eksik kalan şiirleri tamamlamak ölmeden
anlamazlar biliyorum ama imgeli ama imgesiz
güneşli bir mart sonu öğreniyorum ancak
arabasını düşünen allahlımın kurnazlığını
ince düşüncelere kapılan şairlerin saflığını

bu yıl öleceğimi düşündüm
eksik gedik şiirleri tamamlama telaşıyla
vardım her gece eve
belki geçmez ille de tuzum diyen yaram
belki susuz ölürüm bu uzak çöllerde
ama bilirim yine de filizleneceğini
gövdesinden ayrılma da kırık bir dal!

dağlardan inen sünelere direnirken buğday daneleri
rızkını beklerken kuşlar
süte dururken incirler yeni yeni
çiğdemlerle dolarken karlardan dönen asi dağlar
konarken gecekondu bacalara leylekler
bağlarda asmaları dikme zamanıdır şimdi!

FAKİRİN ŞARKISI: AKIL FESADI

kadınsan eğer fakirlik gereği

eşitlik erkeklere mahsus
evlendirirler seni canları çeker getirir
götürür canları çeker götürü
reşitsin aklın belki balığ belki değil
adına karar yerine icra
döverler vurur öldürür gene döver
gene vurur gene öldürü
allah verdi deme ki dudaklarda hep adı
bekârsan hele de dulsan
etin etrafın salya salya kem şehveti
kutsarlar da koskoca cenneti
ayaklarının altına seriveriseri
her geçenin elinde bir taş tahammülfersâ beklediği
ya evlenilesindir ya o yolun yolcusu kevâşe ruspiğ
gidinin şırfıntı eğlenilesi gidisi
gündüzleri çocukların anası ev şusu mutfak cini
geceleri üzerine kayıtlı kuyutlu avrat
bir altına aldığı bir üstüne çıktığı
çüküdüşesi abandıkça abanı çüküdüşesi

vatandaşsan eğer fakirlik gereği

makbul bir baltaya sap
olamamışsın demek ki
seçimlerin koruyucu geciktirici yüce kremi
yükselep yükselebileceğin en yüce mevki
garâbet sandık süsü
olmayana meşrûiyet kazandıran eğri
nazardan maazallah
miting meydanlarının alkıştan tâkı
dediği köprüyü geçene değin
dediğim evlere şenlik dedik
mi dedik mi de demedik
sandıktan sandığa kıçıyamalı
yarma şeftâli kral irâde
baldırıçıplak kömürkarası karga
iki dudağının arasında bir *evet* bir *hayır*
sanırsın hâlis lafonten peynir
politik tiklilerin ağzının suyu
donsuz götüboklu alegorik
sürülesi kikiriki akıl amnezik

evrensel sağlık sigortan varsa eğer fakirlik gereği

ya da yoksa hiç
âzâların gereksizmiş demek ki
ne dişlerin aslan kaplan
ne gözlerin kartal şahin
lokmayı ısırarak yemek
başlıbaşına cüret
çorba bile neredeyse
bakmak okumak filan neyine
düşmeden çarpmadan yürü de
fazladır fazlası allah selâmet versin
ihtiyaç sâhibi varsıllar varken hele
pilin bittiyse yaşadığım hatâ hergele
intihar edemeyen kendini

alıp verdiği hebâ nefesi
has asalak kahvehâne pineği
hastalanman ayrı dert
ihtiyarlaman ayrı
bokunu çıkartıp ölmen hâşâ huzurdan
çıktığımız iyi bilirdik lüzumsuz kerevet

işçiysen eğer fakirlik gereği

olası hakların bir mânâ arzetmez
çok pardon patronun üstün menfaati
teori ayrı telden çalar evet
evet ayrı telden oynar pratik
ne veriyorsa o bit kanlandırır ötesi
fazla mesâiymiş ücretli ücretsiz izin
hastalık ölüm bi saniye doğum filan
behey akli iki kaşık bir fincan bunlardan ona ne
ne çalıştın da tâtil senin neyine
ne iş beğenirsin ne aylık
bulduğunca çemkiren sümsük
hakmış hukukmuş otur oturduğun yere
al alabiliyorsan alabildiğin kadar
tazminatını da
kıdemini sok bir yerine
helâl-ü hoş olsun
mu başka seçenek mi bıraktın dürzü
sendika şeytandır
kucağına oturma uzak dur

kirâcıysan eğer fakirlik gereği

evsâhibine bi zahmet
mümessili emlakçına bi
sâhip ve sâhibelerinin yanında
seni barsız solda sıfır
seni cibilliyetsiz
kira kira kutsadığı evinde
zinhar ne işin var ki
bulman bir mesele
yerleşmen tahliyen bir
yetmiyorsa maaşın bordron çift kefilin
sâhibinden değilse depozitosu
sakal parası bekler emlakçın
kontratosu ıslak imzalı
yalama pullu harçlı damgalı
kira derdinde *üfeli tüfeli* hayâtında
ne yuva ne barınak
istimüstü başsokumluğun
her ay bataçıkta ödediğin itekaka her ay
örekesinin öpülesi şirin şamaması

çocuksan eğer fakirlik gereği

en fazla okuyacağın
saldım çayıra
mevlâm kayıra hayat okulu
gelen ayakta becerir de
giden kıstırıp ümüğüne çöktüğü yerde
zaman geçer sen büyürsün
al sana psplastik diploma
geridönüşüm kokulu
yediğin kazıklardan taltif
mecburiyse yaşadığın ülkede
vatan borcu askerlik
allahın emri o okulun
kızsan bir de çocukluğuna rahmet

9 doğurtan hayatta
kocan çocuğun kaynın
konukomşun okulun
düşersen de dama
artık mastır orası
ya da artık doktora

sanatçıysan bilginsen fakirlik gereği
ilim irfân sâhibi kültür sanat edep
senden bir cacık olmaz kesin belki
menecersiz Çengelköy hıyarı
ama bir taratora bir şakşuka
haydi haydi bir patlıcan ezmesi
egemen sofralarında beleş yemek beleş içki
eserlerin beş para etmez sağlığında
îcatların keşiflerin
cenâzende dönenen akbabalar
kimi galerici kimi bezirgân
koleksiyoner yayıncı kimi
üstüne para vermiyorsan
yat kalk şükret ne yüzdesi
hayat gâilesi heyhat hayat gâilesi
abuksubuk işlerde
borç harç kapama hayâli
hele evlâd-ı iyâl varsa
kredisi kesat vîrânelası hânedede
karın mı doyurur sanat bilim ilâhi!

evsiz barksızsan fakirlik gereği sokaklardaysan
kimin umurunda
ha yaşamışsın ha yaşama
aç ya da toksun
hasta ya da değil
var ile yok arasında
dilen dilenebildiğin
nedir bu çektiği sokakların
düşman işte 4 mevsim
kemiklerin ısınmaz bir türlü
merhamet tek sığınağın
Vivaldi yattığı yerden çemkirmesin
dizginlediğin hıncın
yaşama sevincin
kefeninmiş mezarınmış püsürün
âh o dünyânın 8. hârikası
en büyük yetimhâne toprakaltı
kimsesizler mezarlığı
orada herkes oradaki herkesin
kimi işte işte kimsesi

lgbti isen eğer artısı var eksisi yok fakirlik gereği
üstüne tüy altına cilâ
da olamamışsan *Homo Erkulus*'u
fobik erkil coğrafyaların
baskın dayatmacı hetero gözlerde
he tü kaka'sındır çoğun he
uzvu fesat organizma
ufo'sun istenmeyen cins cisim
iştahı âlâ ikiyezlülüğün
yüzsüz kitabındaki karadelik
ev yok sana işse hak getire
mobbinglerden mobbing beğen
değilsen bir zengin peykinde
beş para etmez orda dur →

MEKÂNI GÜL

Mekânı gül olsun kuruyan bir dalın
bir sabaha boynu kırılmış bakan!
Gecenin damlayan hüznünü topladık
varıp bir şelâleye akıttık göğsümüzü.
Bembeyaz öpüştüğümüz şeyler vardı ardımızda
anılardan toplu bir fotoğraf aradık!

Dedik ki siz bizim soyağacımızsınız,
dedik ki bir meseldir eskiyen elleriniz!
Ne deseniz bir ahitti dudak kenarlarımızda
ne deseniz bir kandil, bilmem kaçınıc ayetti!

Sözün lütfu bu, ruhlarımız gibi içimize mıhlı
büyük sarsıntılarda milleri esneyecek
bir ağaç ev, bir yüz yıl, bir cumba ölüsü...
Kelebeğin penceresinden girilecek dünyaya
bir gün, çok defa yenilenecek her şey
her şey yenilecek son defa bir gün!

Mekânı gül olacak solan bir gülün!

aynı olsa da
sözlüğün mâzin toprağın
duan rengin soyun sopun
libidon ya da doğan
üstüne en son örtecekleri
ebemkuşağı nüfus cüzdanın

kulsan eğer
domaltıldığın yerde
bırak arzuya keyfet
sev zincirlerini
buğuzlanmadan
senden kötüsü var
unutma bunu
da beterin artık
ne kadar beteri
ne açsın ne açıkta bil bunu
bak ardını kollayan seni
kulsun kulsan kulluğunu bil
fakirlik kul eder
kul kılar adamı
efendin ne derse o
çıkart tadını
tadını çıkartırken senin
şimdi gözlerini kapat da
unut hepsini
bittâbi

fakirlik gereği

ANADOLU KABRİSTANLARINA ARTIK AKSAKALLILAR DEĞİL, PROMOSYONLU YAŞLILAR GÖMÜLECEK

Yeprem TÜRK

Reis, bu toprakları önce müteahhitleriyle donattı. Altyapı, üstyapı derken Türkiye'ye modern bir silüet kazandırdı. İstanbul'dan Van'a kadar. Konforlu ama bir o kadar da pahalı bir yaşam var etti, topraklarımızda. Türkiye, kurulduğundan bu yana hiç bu kadar zenginlik, konfor görmedi. Ama hayat, Anadolu'nun tüm tarihi bağlamında hiç bu denli de pahalı ve çetin duruma gelmedi. Ve bu vatanda, bir zamanlar, şairin de dediği gibi yaşamak bedavaydı. Bugün bir gencin evlenmesi, yuva kurması ve ailesini helal yollardan edindiği kazançla geçindirmesi neredeyse hayal. Yani bugün Türkiye'de evlenmek, ev sahibi olmak burjuvaya mahsus şeyler. Eskiden muz, ovakado yiyemeyenler bugün sevdikleriyle bile bir hane kuramaz hale geldiler. Aslında tam da burası insanımız adına büyük bir nihilizm ve boşluk vadisine açılıyor. Oysa bir devlet, hükümet; neslinin töremesini de sağ salim ahlâk üzere devamını da kendisine görev bilmeli.

Yakın bir zamanda depremler oldu, Reis'in ve müteahhitlerinin yaptıkları, ettikleri, kurdukları ne varsa Ankara'dan ötede yok oldu. Ankara'dan aşağıda Reis'ten bir şey kalmadı. Doksanlı yıllardan sonra bütün varını yoğunu toplayarak eve, gayrimenkule yatıran arkadaşlarım tüm birikimlerini yitirdiler. Anadolu insanının tam da gençlik evresinde edindikleri her şey buharlaştı. Yarın, Allah korusun İstanbul falan sallandığında; Reis'ten Ankara'dan bu yana da bir şey kalmayacak gibi. Türkiye, kötü modernleşti. Adaletsiz, üstünkörü ve ahlâksız. Ak Parti onca yıllık iktidarına karşın bir felsefe, bir devlet ve dünya görüşü, bir maneviyat oluşturamadı. Allah gene korusun, Türkiye, sallana sallana Reis'ten bir şey koymayacak gibi duruyor. Her şey yıkılır kurulan maneviyat, felsefe kalır diyeceğim ama onlar zaten yoktu.

Bugün iş yerimde, arkadaşlarım arasında en düşük maaşı ben alıyorum. Giren herkesin kazandığı sınava girseydim iki bin lira daha yüksek alacaktım maaşımı. Ama Reis'in verdiği bir şeyi almak, yemek artık içime sinmiyor. Çünkü o sınav, çalışanların yarısını elemek maksatlıydı. Yani bir nevi resmî bir uçkağıttı.

Ak Parti'yi, oluşturduğu tekno-fest kültürüyle takdir ederim. Ama buradan Türkiye'nin varacağı yer kötü bir Kuzey Kore örneğinden başka bir şey olamaz. Derinliği, bir dünya yorumu yok çünkü. Reis, Kim Jong Un'a benzemeye çoktan başladı bile.

Ve faiz. İslamcılığın en büyük günahı bu, bence. Dün faiz deyince eli ateşte kavrulmuş gibi kolunu geri çekenleri, Ak Parti faize razı etti. Alıştırdı. Aslında Türkiye'yi ateşe atan şey de bu oldu. Ben, bu toprakların faize karşı takınılan bu normalliği kaldıracığını düşünmüyorum. Kadim maneviyat konuşmaya başladığında topraklarımızdaki asıl sınav o zaman başlayacak. İslamcılığın böylesi bir vebali ve kadim karşıtlığını yüklendiğini görüyorum, Anadolu'da. Düşünün, eski zamanlarda aksakallı bilgiler olarak adlandırdığımız yaşlılarımızı bile, İslamcılık, faizi sadece kamufle eden promosyon peşine taktı. Mezarlarına erenler değil, promosyon ihtiyarları olarak girecekler. Yazık.

Filiz KALKIŞIM ÇOLAK

DENİZ GERDANLIĞI

bir çıvgın söyledim sana ey yâr
kökleri alizarin kırmızısı
alev kızılı sağimlarından yüreğin sağanak sağanak kirpiğine
kalkan

göğsünde şafak ağartısı hatuncuk'ların baharı
boy boy nergis güllere ıslanan
pençesi suyu gelmiş ırmak akıntısı
uçlarında özgür tayların ağusu
sür okyanus ötesi
ah çığlık çığılğa içinden baktığımız titreyişler çekincesi
şuramda yâr
bir gelip bir giden ilinti ki
vurdukça
derinliklerimde çağlayan gözenin çıkış anını parçalayan

ah değgisinde için için güneşlere çırpınan
boşluğunda koynun feci sızı
kucağında gecenin gün yanığı kuytuların açığı yâr

kuz'larında gardenyaların hoşluğundan bir sevinç
bilmediğim yerlere dağılan
süt kesigi göğüslerde ipeği acıyan ah
epifitlerini taneciğin yâr kirpiğiyle aldatan

ah buğusu mayıs yanığı
uykularıma kuş telaşı damlayan
ürperdikçe usularımı çırılçıplak perilerin sırtından bırakan
eteğinde göğün okşanan işmarı ah
cılız su şulesi
nefes nefese kurumcuğunda
kokla kokla doyamadığın ince çiy tanesi

irislerinde yakamozların kelebek etkisi
sürmelerine kumsallarımın küllerini taşıyan
gerdanlığında çöl köpüğü denizlerin için için düşüne uyanan
yâr

Serkan AKÇA

ÖNCELİK

Beyza'ya

Rüzgâr çekincesiz gelir bizli bir güne
Senin saçların uzuncadır
Bozulmasından korkarsın

Çabuk ol eksilmeden söyle kendini

Vakit yeterli sen güzelsin yol çok
Bulunurum hem belki yanında
Hem bu beyza kent belki eskir

Alışmalıyım tanıyorum önceliğini

Mehmet RAYMAN

GÜZ ESKİSİ

yapraklara yakalandım
üstü başı toz topraktı
belli ki benden sonra
uğramış birçok yere
kimi solgun kimi kuru
benim yaşadığım yere
denizler çok uzaktı

çok üzgün duruyor
öbür yüzüne dokundum şöyle
seğiren damarın penceresi
yansıdı gökyüzüne
bir kadın geçiyor nehirde
eteklerini toplamış dizine

içinden geçenleri
bana söylemek istiyor
birisi hişt hişt dese
yüzümü çeviriyorum o tarafa
yine birisi öyküsüne çekse beni
ipek mendilimle sileceğim
ay sarımı terimi

yeniden geçmeliyim
o köylerin içinden
ancak o zaman yansır
özüne değen suların şafağı
ıssız sessizliğimizin romanı
bakır yanığı yüzlerin aynası
yukarı mezopotamya

eğin ellerinden gökçe
acılarımı yazaydım denize
beni kürk mantomu görenler
belki bir sigara yakımı
tellenirdi göklere

Necati ALBAYRAK

RE Mİ FA SOL LA

şarkılar söyle
dolana dolana do
re
mi
fa
sol
la

siya siya git
ne su uyansın ne de
ürkek yakamoz

yapbozun yitik
parçasını her gece
şeytan mı alır

tan söküyor kalp
kumların üzerinden
denize dalmış

Mehmet GİRGİN

S / O Y U N

s o y u n

s o y u n

s o y u n

s o y u n k u r u y a c a k

s o y u n

Hüsnü DURAN

BİR GARİP ŞEHİR

Orhan Veli'ye

Gözleri ışıldıyor
Renkli caddelerin
Kulenin göz bebeği
Can alıcı sahili
Eşref saati
Kıvılcım misali
Geçiyor kalabalığı
İş çıkış yolları

Şaşakalıp, afallayıp
Yusuvarlak tökezleyip
Şırl şırl suların içinde
Yokuş yukarı yedi tepeli
Bayır aşağı sivri yollar
Üç günlük tatil diye camekânlar
Süsleri püsleri kıvrımlı, acayip
Bir güzel, ah güzel kokulu lokantalar

Koşturup peşlerinde evcimenler
Otobüsün, trenin, vapurun soluk soluğa
Bir hattan diğerine curcuna
Kös kös oturup da yan yana
Kimileri ayakta

Bayram tatili, iş günleri, sayılı günler
Haftalar, yıllar, mevsimler
Saatler geçiyor, kabahatler işliyor
Okul yolu taşlık, etrafı çocuklar
Kediler, köpekler, ufukta martılar
Eskimiş binalar bir de rezidanslar

İşıltılı köprünün seyri ve mehtap geceleri
Trafığı, gürültüsü, hoşbeş edenleri
Her birinin ayrı bir meşguliyeti
Koşturup dört bir yana telaşla
Boğazına kadar İstanbul
İki yakasından da
Dolup taşmakla meşgul

BİR FOTOĞRAFIN ALTINA ADIMI İLİŞTİRMİŞLER SÖYLEYİN KALBİMİ KOYSUNLAR

Barış ERDOĞAN

Her fotoğraf, deklanşör arkasındaki ruhun ürünüdür.
Fotoğrafın dili dünyayı körlere gösterebilmektir.
Fotoğraf, anın bütün zamanlara hükmetmesidir.
Fotoğrafçı, gözlerimizi diyetten kurtarandır.
Gürültülü bir fotoğraf, sessiz bir müzik değerindedir.
Fotoğraf seçmektir. Fotoğraf sanatçısı kendini seçtiğinde eritir.
Her gölge leke değildir, fotoğraf sanatının altın tozudur.
Siz doğayı keşfedip fotoğraflayana kadar doğa kendini yeniler.
Aynı fotoğrafa baktığınızı sanırsınız, oysa her defasında başka bir fotoğraf görürsünüz.
Fotoğrafın bir kopyalama olduğu düşüncesi yanlıştır.
Fotoğraf o anın nasıl görüldüğüne tanıklık eder.

*

Herkes kendi gözüyle bakar doğaya. Bir fotoğrafı eşit karelere bölün, eşit karelerin eşit görülmediğini fark edersiniz. Sahi bizi kendine çeken karelerin özelliği neye bağlı? Hiç deniz görmeyenin bir deniz manzarasında aradığı nedir?

*

Bir manzara fotoğrafından bir tablo yaratılması istenir. Her biri kendi köşesinde fırçalarıyla bekleyen çocuklar nasıl bir manzarayla karşılaşacaklarını heyecanla beklemektedir. İçlerinden biri sorar: "Neden bu manzarayı bizim yapmamıza izin vermiyorlar?" Yetkili, "Renkler size ait olacak." der. Çocuk, "Ama o renkler de başkasına ait!" diye sürdürür konuşmasını. Çocuk dünyası böyle de büyüklerin dünyası farklı mı dersiniz? Dayatmalar yaratıcılığın düşmanıdır. İnsanı bir konuyla sınırlamak yaratıcılığını engellediği gibi onun yaratıcılığını da ortaya koyabilir. Klee'nin olmadığı bir dünyada eksik bir İlhan Berk olacaktır. Sartre'nin eksikliğini de Picasso çekecekti kimbilir? Aşk, insan, doğa... sözcükleriyle oluşturulmuş bir cümle iki kişinin dilinde iki farklı dünyanın kapısını açabilir: "İnsan doğaya aşiktir.", "İnsan doğadır, aşiktir." Sahi sizin dudaklarınızda hangisi demlenmekte?

*

Fotoğraftan anlar mısın, dedi. Anlarım, dedim. Uzattı, siyah beyaz bir fotoğraf. Uzun uzun baktıktan sonra gökyüzü ne kadar mavi, deyince, ben neden göremiyorum, diye sordu. Siz nereye bakıyordunuz? Elbette gökyüzüne. Ama ben gökyüzüne bakmıyordum, maviye bakmıştım.

*

Bir fotoğraf yeryüzüne sığmıyorsa "çıldırılmış" derim. O fotoğraf, gözün sınırlarını aşar, muhayyile evreninde renkten renge girer. Belki de Tanpınar'ın, "Ne içindeyim zamanın / Ne de büsbütün dışında / Yekpare geniş bir anın /

Parçalanmaz akışında" dizeleri bu tür fotoğrafların sınırını olabildiğince genişletir.

*

Göz göze geldiğim fotoğrafları tüketmeden o fotoğrafların taşıdığı anlamları tüketirdim; dahası ışığı, nesnelere, zamanı... Bir fotoğraf nasıl mı tüketilir? Bakmaktan yorulursanız, içgözünüzü dahil etmezseniz, fotoğrafta yer alamazsanız... Bütün fotoğrafları çoğaltmak için asmiyor muyuz duvarlara? Hayır! Kimileri sobalı evlerin kirini almak için asılır, adet yerini bulsun diye. Onlar rüzgâr deliklerini tıkayan kağıt parçaları. Fotoğrafın bir sözlük olduğunu, binlerce anlamsal zenginlik taşıdığını fotoğraf ustalarından öğrendim. Fotoğrafi doğru okumak, dedi çoğu. Işıktı, ışığın sakladığı diyen de. Işığın sakladığı yerlerde dolaştım, varlığı beslediği yerde. Benim için ışık, fotoğrafın sütanesidir. Kendisine bir fotoğrafçı gözü naklettirmiş olan Calvino'nun, "Fotoğraf ancak, olabilir bütün görüntüleri tükettiğinde bir anlam kazanır." sözüyle irkildim. Hilmi Yavuz, Barthes'in, "Fotoğraf demek, ölüm demektir! Çünkü artık var olmayı, yani ölmüş olanı gösterir." sözünde seyran etmiş ancak ben yaşadıklarımı iddia ediyorum fotoğrafa sığınanların. Barthes'in "punctum" dediği, fotoğrafın merkezi olanı ölmüşse gerçekten ölüdür o fotoğraf. Bu da "Kime göre merkez?" sorusuna götürür. Işığın olmadığı her yer "punctum"dur.

*

Işıktan nefret ediyorum. Işığın önüne çıkmak korkutmuyor beni. Muma kanat çırpan pervanelere dönersem... Hayır hayır! Tanrısal bir ışık taşıdığım duygusuna kapılırsam, körleştirici bir ışık altında kalınca ak kaşığa dönüşürsem... Düşünsenize yüzüne ışık düşmeyen bir dünya çaresizlik girdabında dönen bir toprak parçasına dönüşmez mi? Hayır! Çünkü ne kadar ışık, fazlasıyla körlüktür. Az ışıktaki bir fotoğrafın büyüleyici yanına kapılıp gittim. Okunmayan ya da okunamayan fotoğraflar karşısındaki çaresizliğimi de kabullenirim. Walter Benjamin'in arkadaşı olsaydım hışmına uğrardım: "Geleceğin cahilleri, alfabeyi sökmemeyenler değil fotoğraf çekemeyenler olacak deniyor. Ama kendi fotoğraflarını okuyamayan fotoğrafçıyı da cahil saymak gerekmez mi?"

*

Fotoğraf makinesinin arka yüzündeki göz, objektifin gözünden daha geniştir. Arka yüzündeki gözde yılların birikimi vardır, öndeki gözün açılmasını sağlayan da o birikimdir. Yoksa arkada duran gözü kaldırın, makine size "gerçeğin fotoğrafı"nı sunar. Gözün kılcal damarlarından süzülme "gerçek" insanın "gerçek"i değildir ki. Sanatsever için buzlu camın ardındaki güzel daha caziptir.

*

Fotoğrafçı oturup beklemez. Beyinle göz arasındaki kapıyı sürekli açık tutar. Bir yandan da o pencereden o pencereye koşturur. Erken çekilen tetikle geç çekilen arasında fark yoktur. An vardır. Usta bir an avcısıdır fotoğrafçı. Bunu ben neden düşünemedim dedirten. Bütün sanatçıların ortak noktası da bu değil mi?

*

- Fotoğraflar yalan söyler.
- Benim de istediğim o zaten.

Muharrem SÖNMEZ

SAATLER DÖNÜŞÜ MÜJDELİYOR

uzun bir dil sürçmesi keskinleştiriyor
sofrada yedi yetim bir tas çorba

toplandı hayattan iflas
çekiyor burnuna tozunu tarihlerden zorba

kimsenin gücü yok burası dünya
var sandığımız nice yalanla dolu

mesela bu makas bilmiyor kesmeyi bıraksan
ona öğrettik açlıktan ne kadar zulüm biçilir
ya da bu saat ne kadar döneceğini sayamaz
denizler durduğuna hayret edebilir mi boşlukta
ama biz öğrettik santim santim her anlamına
kazanarak kaybetmeyi

dönüşü müjdeliyor kalp ne mutlu
dursun bunca tutarsızlığıyla...

Dilaver KORKMAZ

ÖLÜLER DE KONUŞUR

Suskun yatıyor sanma
Ölüler de konuşur
Dirilerin diyemediklerini
söylerler bağırarak

Dile gelir ölüm
Her maktul katilini söyler
Çıkıverirler en derin enkazdan

Hem de öyle bir söylerler ki
Ölüm denen doğrucu
Anlamaz yalandan

Ölüm dediğin,
Gerçekleri haykıran bir çocuk
Yalamı olur mu ölümün?
Ve hiç yalan söyler mi ölüler?

Nihan IŞIKER

BEYHUDE -II-

haylazca gelip geçerken zaman
ya almıştır
ya da çalmıştır
kuytu sokakları seçerek
hissettirmemiş ilerleyişini
nasıl da silip süpürmüş
alüvyonlu anları
geriye hatıra bırakmadan...

Hasan ÇAPIK

SÖYLE ENHEDUANNA

*Enheduanna: ilk şair, bildiğimiz! Belki de ilk
aşık; öyle ya, yalnız aşk yaratabilirdi şiiri! (h.ç)*

aşk
tohumunu
ilk kim attı ve kimin için

ola ki zeytindir
altında buluşulan ilk ağaç
ki adına antlar verilmiştir

aşk olur da başta
yerçekimsiz olmaz mı yürek
yurtlamaz mı ilk düş kurtçukları

öyle ya
böylece aşmaz mı
aşkın boyunu ayrılık

söyle enheduanna
adına antlar verdiğimiz zeytin aşkına
ilk sen miydin o doyumсуз acıları şiir kılan

Rabia DEVECİ

BİR KADIN BİR ADAM YA DA UKRAYNA

bütün tartışmalara haklı çıkmak
için giriyor
zeka gösterilerinde parlak
bir tutarlılığa uzak
bir türlü bir olamıyor
bu yüzden veriyor belki durmadan
görmesinler vahametini
biliyor kadın
birden iki olmamalıdır

ne mi yapıyor adam
kayrılmayı hak etmek sanıyor
kurum kurum kuruluyor
basıyor iltifatı
kuruluyor ittifak
muhalefet kuşatılıyor
benlikleri boşluklarının işgalinde

ve savaşı konuşuyorlar hararetle
haklı haksız ayırarak
çocuklarına görülmemiş fedakâr
ikili duymuyor çocuk çığlıklarını
bir putin haklı bir biden
öncelik ülke menfaatlerinde
kendine sahip ol ukrayna
büyüklerle oynama
küçüklerini koru
sana en yakın uzağın bu

Gürün- 25 Şubat 2022

HİÇBİR İNTİHAR TEK KİŞİLİK DEĞİLDİR

Hatice EĞİLMEZ KAYA

“Bir ‘Yerleşik Yabancı’nın, ‘karşıdan karşıya geçerken eli bırakılan bir çocuğun’ intiharı”

Ah belki de o çocuk hiç büyü/ye/memişti. Yine belki de büyümek istememişti. Dünyaya çocuk gözlerle, her zaman şaşarak bakmayı tercih etmişti.

Genç yaşta intiharı seçen Zafer Ekin Karabay’ın “Saklı” şiirini irdeleyerek anlamaya çalışacağım pılısını pırtısını bile toplamadan giden genç bir şairin eylemini. Kuşkusuz intihar bir eylemdir, binlerce olumsuzluğa karşı duran, cesurca fakat aynı zamanda umutsuz bir eylem. Sevgili amcamın vedasında onun cesaretini görmüştüm; bembeyaz ve upuzun bir cesaretti ansızın karşıma çıkan. Uzun bir adamdı, daha da uzamıştı. Bilincimde ölümünden birkaç gün önceki yakışıklılığı da kaldı hatra...

Ahmet amcam 2018 yılının Ağustos ayında, seksen iki yaşındayken, dolunaylı bir gecede kendi tercihi ile bu dünyayı terk etti. Sarı sıcakların İzmir’in üstüne çöktüğü gecelerden biriydi. Dolunaydan mıdır bilmem, uyku tutmamıştı beni, azıcık dalar gibi olmuş, inatla çalan telefonun sesine uyanmıştım. “Amcan intihar etti!” diyordu telefondaki ses. Uyku sersemi “Kurtuldu mu?” diye sordum. Cevap gelmedi. Saat sabahın dördü. Bir umutla gittim amcamın evine. “Belki” diyordum, “belki!” Kapının önü ne kadar da kalabalıktı. Bütün ışıkları yanan bahçeye girdim, amcamı upuzun balkon demirine asılı görünce bir çığlık koptu göğsümde. Umudum sessiz bir ağıda dönüştü. Amcamın eşi “kocamı astılar, yalnız yapamaz, yalnız yapamaz...” diye sayıklıyordu. “Evet” dedim içimden “hiçbir intihar tek kişilik değildir.” Elbette hiçbir cinayet de!

Seksen iki yıl kahrını çektiği dünyaya artık tahammül edememişti amcam. İçe kapanık, az konuşan bir adamdı. Konuştuğunda da kekelereydi. Hep ötekiydi, asla aynılaşamamıştı çevresiyle. Kaba saba bir görünümü vardı, vurdumduymaz bir tavrı. Değilmiş demek! Zafer Ekin Karabay onun kadar kalamadı bu hayalden bahçede. 1975 doğumlu, 2002 Eylül’ünde intihar etti. İntiharın ayak seslerini saklamıştı dizelerinde, ipuçları ve surlar da... Belki yakın çevresine ima etmiştir kendi kurguladığı ölümü, kim bilir! “Karşıdan karşıya geçerken eli bırakılan bir çocuk” diyor kendisi için. Güvenmek istediği kişilerden umduğu güveni bulamadığı anlaşılıyor bu sözden. Ve karşıdan karşıya geçerken elini bırakanlara sitem... Onları mı cezalandırmak istedi acaba, yoksa yabancı hissettiği bütün bir insanlığı mı?

Karabay’ın intihar mektubunun okunması birçok soruya yanıt verecekti, başka sorular da sorduracaktı böyleli hazin bir gidişe dikkat kesilen herkese: “Hani, ‘Hayatın neresinden dönülse kârdır’ dizesi var ya Nilgün’ün, canım benim, ben yaşamın neresinden döneceğimi çoktan belirlemiştim.” Demek ki önceden, çok önceden böyleli bir kararı almıştı. Yaşam, bir insan olarak varlığını hissetmek zararın neresinden dönersen dön kârdır önermesiyle eş tutulmuş hem Nilgün Marmara hem de Zafer Ekin Karabayca.

“Nilgün Marmara’nın 29 yaşında, S. Plath’in şubat ayında intihar etmesi, benim de 29. yaşımın 29 şubatında intihar etmemi gerektirmezdi. Ama madem ki yaşamda kalmaya kendimi ikna edemiyordum, o zaman bir tarih belirlemeliydim ve 29. yaşımın 29 Şubatını seçtim.” Zor bir karar verme aşaması, kaç yıl sürdü kim bilir. Ve kimler neden oldu buna? Demıştik ya: Hiçbir intihar tek kişilik değildir. Hatta çok kalabalıktır. Bir faili meçhul ya da linç! Önünde birçok örnek var genç şairin fakat o, ikisinin adını anıyor; Nilgün Marmara ve Silvia Plath. Bazı kumaşlar dünya terzinin çekiştirmeleri karşısında fazlaca hassas! Yaşamda kalmaya kendisini ikna edememekten söz ediyor. Oysa başarılı ve sevilen birisi. Fotoğraflarına baktığımızda genellikle gülümseyen bir gencin yüzünü görüyorsunuz üstelik.

“Bu yüzden ‘Şubatta Saklambaç’a bir yığın başka surla birlikte intihar edeceğim tarihi de gizlemiştim. Ne var ki, kitabımı bir türlü bastıramadım (o kitabı görmeden ölmek bana nasıl acı veriyor bilemezsiniz). Ama şimdi yaşamımın bu ayırım noktasında hiçbir yerde huzur bulamadığıma göre bu tarihi bekleyecek gücüm de kalmadı. Hem Zebercet de belirlediği tarihten önce intihar etmemiş miydi?” 29’uncu yaşının 29 Şubat’ını kararlaştırmış. Şiir kitabını bastıramamış genç bir şair, bu kitabı göremeyeceği için tarifsiz kederler içinde, fakat hiçbir yerinde huzur bulamadığı bir hayata da tahammülü kalmamış. Anayurt Otel’inin Zebercet’i kadar sabırsız ve aceleci. Roman kahramanlarına galiba yalnızca şairler inanıyorlar. Başkalı kurgu deyip geçseler de...

“*(Kimbilir belki kendimle barışabilseydim...)* Yerleşik Yabancı’yım her yere Metin Abi... Sen yanarak öldün ve ben ne yangınlar geçirdim sana ulaşabilmek için. Daha ne kadar dayanabilirdim, herkesin bir başkasının acısı pahasına mutlu olduğu yaşama? Tüm arkadaşlarımı ve sevgilim Meral’i çok seviyorum. Beni affedin. “ Kendine küskün gibi duruyor fakat başkalarının bu küskünlüğü hak ettiklerini duyumsuyorum. Bir diğer iyi şairi anıyor, Metin Altıok. Sivas’ta aydın arkadaşları ile birlikte yakılarak öldürülmüştü. Bu dehşetli ölüş / öldürölüş etrafında olana bitene karşı umursamaz, ‘bir başkasının acısı pahasına mutlu olabilen’ kalabalıklara inat genç bir şairi derinden sarsıyor. Yanarak ölen Metin Abisine seslenerek kendi içsel ya da dış kaynaklı yangınlarına daha ne kadar dayanabileceğini sorguluyor. Ve bir af dileyişle bitiyor mektup, pek de kapsamlı olmayan kişilere ilişkin. Arkadaşlarına ve sevgilisine... Aile yok, konu komşu, hısım akraba yok! Onlara da mı küskündü acaba?

“Saklı” Zafer Ekin Karabay’ın basımını göremediği, ölümünden üç ay sonra yayımlanan ilk ve tek kitabı *Şubatta Saklambaç*’ta yer alan bir şiir. Kitaptaki bütün şiirler gibi içli bir “elimden tutun” çağrısı. Nilgün Marmara’nın ve Silvia Plath’in intiharlarının izleri var şiirde. Kendi intiharının da ön bilgisi. Nilgün Marmara 29 yaşındayken intihar etmişti. Karabay bu yaşını bile bekleyemedi.

Şiire “uyurdum,” diye başlıyor şair. Uyku bedenden çok tin’le gidilen yitik bir ülke. Mutlu insanlar -ki gerçekte çok azdır onlar- tatlı düşler görürler uykularında. Yorgun uyuyup dinç uyanırlar. Oysa Karabay uyanırken nasıl ki bütün bir varlıkla cebelleşiyorsa uykusunda da huzursuz ve kırılığandır: “dokunduğum camlar kırılırdı derinliğinde uykumun.” Dokunduğunda kırılan, ellerini yaralayan camlar. Cam kesikleri ile özdeşleşen yaralanışlar... “Sesini tenime gizliyor bir karanlık, uyuyorum. / bulduğum ilk

mitolojide kaybediyorum Tanrı'yi.” diyordu başka bir şiirinde. Milyarlarca için uyumak dinlenmektir aynı zamanda. Peki Karabay için?

“Nil, gözlerimden geçsin diye / güne kirpiklerim kırılırdı.” Nilgün Marmara... Genç bir şairin intihar muştucusu. Belki de ortağı. Her intihar kimilerini korkutursa da kimilerini de çağırır. Karabay'ı çağırmış. Onu da Plath çağırılmamış mıydı? “Anne Silvia Plath'e / Değdim, sana gitmek için beni / bırakan mektuba ve derinine” diyerek anmıştı onu da. Şair, Nilgün'ü görmek istiyor düşünde, istiyor ki bir ırmak gibi aksın gözlerinden; bunun için kirpiklerini kırarcasına kapatıyor. Gün boyunca kırılan, örselenen tiniyle birlikte.

“oysa, saklambaç oynayan bir çocuğu büyüttüğüm; / babasının dudaklarına sıkışmış ve unutulmuş...” Belli ki en çok saklambaç oynamayı seviyordu çocukken. Babasının dudaklarından dökülen sözcüklerle yaralanmış, orada sıkışıp kalmış. Babalar ve oğulları binlerce yıldır hem birbirlerine tutku ile bağlı hem de savaştalar. Kafka'daki baba kompleksini anımsayalım. Babası tarafından sürekli eleştirilen, bir türlü sevildiğine ikna olmayan Kafka'dan babasına mektup:

“Asker selamı vermeyi ve asker gibi yürümeyi becerdiğim zaman desteklerdin beni, ama ben geleceğin askeri değildim ya da iştahla yemek yiyebildiğim, hatta yanı sıra bir bira da içebildiğim zaman desteklerdin ya da anlamadığım şarkıları tekrar edebildiğim veya senin en sevdiğin lafları senin peşinden geveleyebildiğim zaman, ama bunların hiçbiri benim geleceğimin bir parçası değildi. Ve aslında bugün bile, herhangi bir konuda, ucu ancak sana da dokunuyorsa, zedelediğim veya benim şahsında zedelenen (Örneğin Pepa beni azarladığı zaman) senin onuruna destekliyorsun beni. O zaman destekleniyorum, bana değerim hatırlatılıyor, yapmaya hakkım olan hamlelere dikkatim çekiliyor ve Pepa mutlak bir biçimde mahkûm ediliyor. Ama şimdiki yaşımda artık desteğine neredeyse hiç ihtiyaç duymadığımı bir kenara bıraksak bile, ancak öncelikle söz konusu olan ben değilsem, gelen desteğin bana ne faydası olacak?”

“sobelendim, saklandığım saydam düşlerin ardında.” Oynadığı oyunda sobelenmek bir çocuğun mutsuzluğudur. Düşlerine saklanan bir çocuk sobelendiğinde ne kadar da derinden üzüldür. Bazen gizler, bazen de açık eder bu üzüntüsünü. Düşlerine saklanan bir çocuk, saydam düşlerin ardından dünyaya ve insanlara bakan... Saklanmak eylemini birçok yerde kullanıyor şair. “yaşamın neresine saklanmalı ozan, / ya da nasıl saklamalı yaşamı?”, “unutarak bekleyenin ardında kalmasını, / beni sakladığında masa lambası.”, “ve beni sakladı gece, saydam karanlığında / duldasının.”, “... el yordamıyla saklanıyorum, beklediği yerde / düşlerimin ve sana yönelen bir esintiyle”, “ansızın saklanıyorum perdenin / arkasına. alnımda saydam kum.”, “Anımsadım, bacağına saklayan basma eteği / Görünce yara bandı satan kızın.”... Saklanmak onda bir çocuk oyunu olmasa, bir korunma içgüdüğü olsa gerek. Kötü, bencil, hodbin, sömüren ve ezen herkesten.

“sunacak başka bir şeyim yoktu, bir çocuğun / bayram sabahındaki beklentisini sundum yaşama / ve tedirginliğini oğlu savaşta bir annenin. / uzak ezgisini dinleyerek bırakıp gitmelerin.” Bir yanı lirik, diğer yanı toplumcu dizeler. Zafer Ekin Karabay toplumcu gerçekçi bir şair. Savaşa, sömürüye karşı, incelikli bir duruşu var. Bayram sabahına uyanan çocuk kadar yalın ve cömertçe yaklaşıyor yaşama. Fakat

insanlı dünyada orman kanunlarından daha vahşi, acımasız ve art niyetli bir düzen hüküm sürmekte. Oğlunu savaşa gönderen annenin tedirginliğini ve çocuk masumiyetini yan yana anıyor şair. Üstelik artık savaşlar eskisi gibi göğüs göğüse, mertçe sürüp gitmezken. İnsan kisvesindeki canavarların dolaştığı sokaklarda sürüp giderken.

“nil güne akarken şubat gibi biriktim; / dört yıl topladığı acısını / yirmi dokuzuncu adımında gösteren. ve çıktım yaşama / onun sakladıklarını sunarak saklandığım yerden.” Yine saklama, yine saklanma ve yine şubat yine Nil gün. Nil ve gün heceleri kırılmış, koparılmış birbirinden tıpkı örselenen şair tinleri gibi. Nil, adı gibi mavi renkli bir su; Akdeniz'e akıyor, güne akıyor alışılmamış bir bağdaştırma ile. Dört yılda bir gelen yirmi dokuz şubat kadar acılar biriktirmiş bir kadın. Ve bu kadının intiharını aklından çıkaramayan genç şair. Onda kendini, kendinde onu bulan... İnsanın içinde dingin akan hayat, dışarı çıktığında deli gibi ve kırmalı dökmele akıp gidiyor. Karabay bu tuhaf dış yaşama çıkarken saklandığı yerden korka korka çıkmakta, yanına da o güzel şairin sakladıklarını da alarak.

“sonra kendime dönüp dinledim / yeniden acılarıma sordum: / yaşamın neresinde saklanmalı ozan, yada nasıl saklamalı yaşamı?” Kendine döner şair, içine. Orada biriktirdiği acılardan başka şey bulamaz. Ve saklanmaya karar verir, olmazsa çekip gitmeye. Karabay'ın baktığı yerden; şair özünü binlerce saldırıyla üzerine gelen çarpık düzenden saklamalı, bir yerlere saklanmalı; saklandığı yerde daha özgür, daha korunaklı yaşamak için. Fakat neredeyse her birimiz biliyoruz ki saklanmak çare değildir, arar bulurlar mutlaka, sobelerler en saldırgan yönleri ile. Dalımı budağımı kırarlar. Karacaoğlan'ın “Aradılar bir tenhada buldular / Yaslandılar şıvgalarını kırdılar / Yaz bahar ayında bir od vurdular / Yandım bittim ala karlı dağ iken” demesine eş...

Karabay'ın “Saklı” şiirini bir kez daha okuyalım, hayatın ve ölümün sınırlarının izinde:

SAKLI

uyurdum,
dokunduğum camlar kırılırdı derinliğinde uykumun.
Nil, gözlerimden geçsin diye
güne kirpiklerim kırılırdı.
oysa, saklambaç oynayan bir çocuğu büyüttüğüm;
babasının dudaklarına sıkışmış ve unutulmuş...

sobelendim, saklandığım saydam düşlerin ardında.
sunacak başka bir şeyim yoktu, bir çocuğun
bayram sabahındaki beklentisini sundum yaşama
ve tedirginliğini oğlu savaşta bir annenin.
uzak ezgisini dinleyerek bırakıp gitmelerin.

nil güne akarken şubat gibi biriktim;
dört yıl topladığı acısını
yirmi dokuzuncu adımında gösteren.
ve çıktım yaşama
onun sakladıklarını sunarak saklandığım yerden.
sonra kendime dönüp dinledim
yeniden acılarıma sordum:
yaşamın neresinde saklanmalı ozan,
ya da nasıl saklamalı yaşamı?

À BÂTONS ROMPUS

Ramis DARA

Her çiçekten meyve çıkmaz
Güzel goncadır itiraz

*

Büyü çiçeğim büyü
Büyü ki sürsün büyü...

*

“Sevinç bir çiy damlası gibidir...”

1969’da 16 yaşında delikanlılık yıllarımın başındayken kitapçı vitrinlerinde –o sıralar sempati duyduğum Hareket yayımlarının bir kitabı olarak– sürekli gördüğüm *Bahçıvan*’a bakıp bakıp onu bir türlü okuyamamıştım.

Bu kitabın yeni bir çevirisiyle yolum yaşlılığa doğru yeniden keşişti ve ara ara okumalarla, günüm hafifledi, renklendi, ahenklendi...

*

“–Haziran Güzeli!”

En güzelini yedim alır almaz armutların.

On gün içinde çıkmasını beklediğim Göksulu kadar değilse de hoştu.

Köylü satıcı armudun ilk kez duyduğum adını söyleyince sıkıntım birden biraz dağıldı.

Sıkıntının çeşitli kökenleri varsa da, en somutu, o saate kadar beklediğim dikencili ötüşlerini duyamamamdı.

Son dönemde okuduğum bütün düşünürler, beklentiye girilmemesini öneriyordu, kabul ediyordum ben de, ama bunu uygulamak kolay değil ki.

Bu da teselli manisi olsun:

Ham hayaller kuramam
Bön bön bakıp duramam
Olgun armut dururken
Hamlara diş vuramam...

*

Ah ah, ilk pembe kahkaham da yerde açmış! Her yıl en çok pembeler açtığı için mor açanlar kıymetlimdi, bu yıl önce mor açtığı için pembeyi bekliyordum. Gelecek günlerde bahçedeki rekabeti her yıl olduğu gibi pembeler mi yoksa bu yıl morlar mı kazanacak bakalım.

*

“Pençesini sabah aydınlığında hiçbir zaman açmayan” diye okuyup geçtim satırı; sonra şüphelenmiş olmalıyım ki, geriye dönüp baktım: meğer bakir ormanlarda değil, bayram sokaklarındaymışım: sevgili de, bir pars değil, bildiğimiz insan kızımıysa: “pençe”li değil, “peçe”liymiş...

Akıntıda öyle çok sürüklendim, öyle uzun çalkalandım ki, karaya çıksam tutunsam yaşayamam, öyleyse devam...

*

Çocuktum ergendim gençtim. Tam da bu ay bu günlerdi. Sepet sepet sele sele toplardım o altın meyveleri. O ağaçlar kurudu, yerlerinde çocukları torunları var şimdi ve hâlâ aynı bereketteler. Bense burada artık rüyalarımdaya topluyorum onları. Uyanıp gram gram pazardan satın alıyor, yer gibi yapıp kokuluyorum. Benziyorlar ama aynı lezzet, aynı koku değil.

*

Elinde gül güğümü
İsterdin güldüğümü
Kıymetli yadigârın
Kalbimde gül düğümü

*

Yaşam ateşini bitkilerin başlattığı dünyada insana tapınmak mânâsızdır...

*

“... -İkikuyu’dan, tarlaların selamı var, Dayı. ...”
Hayatımda aldığım en anlamlı ve duygulandığım selamlardan biri oldu bu.

–Aleyküm selam, Önder’ciğim.

Çok teşekkürler. Her şey daha güzel olsun.

*

Sıkıl, kuşlar da sıkılıyor bazen.

Arılar, kelebekler, çiçekler, meyveler, tohumlar da.

Sonra var olmaya devam ediyorlar.

*

Uzun zaman sonra pencereyi açıp uyumak isteyince bahçedeki otlar ve çiçeklerle birlikte uyuyacağım duygusu geçti içimden. Sabaha birlikte uyanmak için de, içimden anamın uyu duasını ve kızıma masal okumadan, hemen uyumak istedim.

*

Biraz meşakkatli ama sonuçta keyifli kısa otobüs yolculukları sayesinde karadan denize denizden karaya esen rüzgârlarla tanış olup az biraz hafifler gibiyim.

– Dünya aptal bir küre... Bir dem de böyle süre.

*

Beynimizin dibi var. Gönlümüzün dibi var. Sözcüklerin de. Kazıyoruz, hep aynı.

*

Esnaf dükkânlarını hangi duygularla kapatır bilmiyorum. Flanörlerin hiçbir gün batımı diğerine benzemez.

*

İnsan teninin insana cazip gelmesinin kökeninde avcılık, hatta yamyamlık dönemlerinin izleri yoktur umarım?

Kitaplar bu konuda elbette bir şeyler yazıyordur da, bana şimdi bu duygu, bir anlığın, gölge güneş oyunlarında önümden geçip giden, benim gibi geçici bir varlığa ait bir ten parçası, dövmesiz-gerdanlıksız bir gerdandan geldi!

*

Kanatlıları değil, harfleri havada uçarken yakalamalı bazen:
“–Bak, bana uzun yaşayacağına söz verdin. Ölüp beni yalnız bırakma. Kontrolüne git.

–Beni seven tek sen varsın, sağ ol.

–Saçmalama, bir dünya insan seni seviyor.”

Papatya oyununa benzedi biraz ya, bir defalık, varsın olsun.

*

Öğle sonrası ara-öğününde, ağaççık ve çalı uçlarıyla beslendim:

Diken ucu (melocan), sarmaşık (acıot), tilkişen (kuşkonmaz), çitlembik (menengiç).

En çok kuşkonmazı severim sanıyordum, çitlembik filizleri açık farkla hepsinin önüne geçti. Bir süre sonra diğerlerini bırakıp sadece onları ayıklayıp yedim.

Bunun çocukluk damak tadıyla ilişkisi olmalı, çünkü o efsane çağlarımdan gelen bir tek o var.

*

Ergenliğimde köyde doğmuş olmayı dezavantaj olarak görürdüm. Zaman içinde okuyup yazarken, hatta bazen çevirirken, ulusal’ı es geçip, yerel-evrensel kültür bağlantısını kurunca köyde doğmanın bir şans olduğunu fark ettim.

*

Bir köylü (İnkaya’lı) anneden iki demet “bağla” aldım (*Lathyrus undulatus*). “Az kalsın yılanlara yem oluyordum. Bunları organ gibi yılanların arasından topladım” diyordu, annecik.

*

Hayatımızdan silinen insanlar gibi bazı bitkiler için de eksiklik duygusu yaşamıyorsak dünyadan eksik yaşayarak gidiyoruz demektir.

M. Gıyasi AYDEMİR

ALERJİ MEVSİMİ

Tozu orta vaha yolcularını çöle yönlendiren saltanatlar saraylar, matruşka açıldıkça bayraklı gecekondularda biten, yakından bakıldıkça çapı büyükten küçüğe suç örgütleri, yaldızlısından baldızlısına hamilikartlar eski tüfekler, yeni tek tabancalar, şatolar, şifreli yazılar, aleni tetolar, “bizden” olanlara cevaplı sorular, tatlı mülakatlar özel kadrolar, ara nağmesi dip kılı kullar, harem heveslisi kocalı dullar, susuz borular, biber gazları, tekmeler göz morartan, diş kıran yumruklar, fail, siz meçhuller!

Düzmece gözdeler, sözdeler, söz de, coğrafya da, yalan dünyanın yalın yılanı, bozulalım, tekrar düzülelim, dizilelim kurşun ölü soyucu tüccarlardan, hapishanesi, ibadethanesi okulundan çok, can çekişen ülkeler sömürgeci sofrasında.

Alerji mevsimindeyiz, şişen sözcükler nişasta kazanında söylev, bu kokuyu alın, köpüren ağızlardan nefret dillerden yalan vaatler curnatası, hayırsız da hayırlı dilenecek vatana millete, sandık sandığımızdan kalabalık sandık adaydan sahte, yırtılan hançereler püskürtecek salyalı efsunları, dur! Yanında yaz kömürleri, cennet kokulu foyalı evler, bahçeli, masalar tiki, çimler yapay, hortum reklamsız, bir kirpi öksürük krizinde okları bedeninde olur a açar demokrasi çiçeği özgürlüğü kanayan ellerinden.

Dilruba BEKLER

RUHLAR NE İLE DOLAR?

İçinde uyuyan sarhoşlardan
İlham alır da sallanır
Kıyıya tutsak olmuş sandal.
Dalgalar okşadıkça
Tir tir titreyen kumlar
Üşüyen kadının ayakları altında kalır.
Yapayalnız yürüyen o kadının
Sırtına atar kabanını gece.
Ay göz yaşlarını akıtırken yüzüne.
Deniz, içindeki boşluklara dolar.
Yaşayacağım sanan kadın ölmek için
Akciğerlerindeki suyu çıkarıp içer durmadan.
İçi açılmış istiridye fısıldar:
“Ruhlar görünmez, ruhlar gömülmez.”
Sarhoşları fırlatır yerinden.
Kadının çılgınlıkları.
Kumlar dalgalarla ağıt yakar delicisine.
Ay, güneşe çile kavurmasını tembih edip,
Yıldızlara sarılmaya gider.
Sandal usulca karada yatan kadına diker gözlerini.
İçindeki boşluklara, akciğerlerine dolan su
Kadının saç uçlarına sızar.
İstiridyenin içinden alınmış inci fısıldar:
“Ruhlar kavuşmayacaksa neden birbirlerine görülürler?
Gömülmeyeceklerse neden ölümüne severler?”

Ferda BALKAYA ÇETİN

SU, İÇİNDEN GEÇEN HER ŞEY İÇİN

ölü evlerdeki eşyaların anlamsızlığı
uzaklıkları yazıldı duvara küçürek öykülerden
sıkı sıkı kapalı perdelerin ardında derin ince bir sızı

sözcükler de eskir tekrar tekrar söylendiğinde
eskir zaman ve kullanılmayan her şeyde soluk bir hüzün
metaforlar birikir takvimin en küçük yaprağına

sevmek bazen bir çağdır diğerine geçerken
sabitlenmiş hayatlara bir avuç su bırakır gibi
sorunsuz bir dünya varsa eğer büyür dağlar tepeler

toprağın mizacı kışkırtıcı tazelenmek gün boyu
oysa insanın ruhunda birikiyor zaman sabır değişmiyor
huzursuz bir üşümekten başlıyor taşların uğultusu

her an bulduğumuz bahçe dağınıklığı ömrün
değişim istemez doğa denge arar yolunda gitmek ister su
bize gece suskunluğu lazım insan küçülür uykusunda

su, içinden geçen her şey için noktalardan bir yeryüzü
diyelim ki insan noktadır sığarız içine öylece yaşamak
hatırına
bizi ele geçiren us direniyor insan kendine yürür bu
yalnızlıkla

Seçkin ZENGİN

ŞİİRLER

HELALLEŞME

cetvelsiz helalleşme
ayakkabısız evlerde...

MATEM

işgüzar
bir avuç sevgi
ve dağınık matem...

YAPRAK

umuttan kesilmiş
yaprak

KALEM

İyilik kalemi

ACININ RENGİ ACI

Adımlarım sürükledi yol boyu
hüznümü saklıyorum, gömlek bilir
ter tenimi tırmalıyor
hava bezgin, çöl ve ay* sonsuzluğa...

Ey yeryüzü, ey gökyüzü
muma döndüm kendi gönül yangınımda
yakmak için tanrılar mı ilendi?
ben kendimin mektubu
ben kendimin esiri
ellerim, ayaklarım ve dilim gam bağıyla bağlandı
ah! Dünya
bir kardeşin kinli yüzü sunuldu
rüyalar uzlaşmıyor.

Şimdi, çöl ve ay, iki kum, iki ateş
gece ağzını açtı
delisini doğuştan çöl tanıyor.

Kimsenin görmediği bayrak indi içimde.

* Hilmi Yavuz

Gönül DEMİRCİOĞLU**CAM KÜRE**

Gece düştü yere. Tırazda gıcırtı. Ceviz kabuğunda kına.
Aralık sandıklarda hayal. Oturur Medusa ayakucuma.
Saçları dalgalı zehirden. Kırk yama örtüler pış pış.
Gözlerimde düş yılanı. Ardında saklı cümbüş. Söylerim bin
yıldır ezbere. Hipodrom, kırmızı Medusa narı. Dağıldıkça
çoğalır sızı. Devirdi sûru saçlarım, sarnıçta gözyaşı. İçti
geyik Tanrısı, avucunda mutluluk. Kazıdı izleri yabanıl deri.
Demir kaşık vurdu bam telime. Pişkin. Yanık kazanda
yıllanan şarap. Ezik muskalar kirden. Çiğnenip geçilir yere
düşen gölge. Bir kadın dökülür telvesinden fincanın. Akan
denizaşırı yollar. Yıkık fener, eskil merdiven. Sinmez sesi
karanlığın, ıslık tiz. Kimildar denize düşen balık. Parlak.
Güverte ters yüz. İnsan tutar mı balık? Cam kürede göz göze
Medusa'yla. Sarı saçları dolandıkça boynuma, taşa soğur
nefesim.

AY'IN ÇAĞRISI VE KUM SAATİ

Mahsa için...

kum saatinde yıkıntıların tozları ve küller...
sümbüllerden bir vakit'ti evet,
yolunup koparılmış sümbüllerden...

ne söyler taş duvar olmuş kelimeleri
çatlatacak mor sarmaşık- hakikatin çiçeği-?
başında tazecik defne çelengi
tabuları öldürürken özgürlüğün
aynı zamanda natüralist yenilgisini mi?

âh! kor olmuş yanıyordu ay,
baba tanrının bir gökyüzü ağacına
çarmıhlattığı asi melek...

çılgıydı ışığı gecenin zifirinde,
çağrısıydı yeryüzünün tüm denizlerine...
tsunamilerle devrilip parça parça olsun diye
kendimizi ve zamanı mahkûm ettiğimiz
o camları kan ve kir tutmuş hapishane.

Necip YILDIZ**DONDURMA VE GÖLGESİ**

Glikoz görevde: karpuz! —
Dışa-dönük Duyum: Dondurma
Yaşamak serin: yarpuz —
Yaz: Harekettir; dans et, durma!

İçine kanar: içe-Dönük His
Tetikte: tutarlılık budalası Düşünce
Dışarlıklı His: 'kalma be küs'
Ne'ler bulur Bellek: duyumları eşince

Fermente ışık: Mercek likörü
İçe-dönük sezgi: dönemsel Örüntü
Fazla seçenek: teleskop körü
Dışa-dönük sezgi: anında Görüntü

Zihin: ahşaptır, Zaman: külüyle Orman
Evi: külahtır, sütü: Dondurma
Sözcükler Çarşısı karışır Çift-Çorman
Uzar zihin gölgesi: Sundurma —

Yayın Yönetmeni : Ramis Dara
Prodüksiyon : İhsan Üren, Zühtü Engüdar - Ersin Erdem,
Zihni Engüdar, Yalçın Oğuz.
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü : Halim Çiftçi (Ömerbey Mah. Ş. K. Ahmet. Sok.
Fidan Apt. B. Blok. Kat: 2, D: 5- MUDANYA)
Yazışma ve posta kargo adresi : PK 68 16361 Ulucami - BURSA
E- Posta : akatalpa@hotmail.com
Yayın Türü : Yaygın süreli yayın. ISSN 1305 - 7685

Kâğıt çıkışlı dergi sadece İzmir'de dağıtımına verilmekte.
İsteyen herkes akatalpa sitesinden kâğıt çıkışı alabilir.
Yayıncı çıkışı : Selman Kırtasiye, Kuruçeşme Mh.
Altıparmak Cd., 16050 Osmangazi - BURSA

Ocak 2000'de Bursa'da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özçelebi ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi
Akatalpa (www.akatalpa.org), şair ve yazarlarının bağlı oldukları telifler ve bazı şiir dostlarının katkılarıyla yayımlanmaktadır.